

נטילת דגימות דנ"א מאסירים

שירות בתי הסוהר בשיתוף משטרת ישראל עוסקים בימים אלה בפעילות ארצית של נטילת דגימות דנ"א מכל האסירים המרצים עונשי מאסר בבתי הסוהר, אשר הורשעו בעבירות שחוק סדר הדין הפלילי (נטילת אמצעי זיהוי) והתקנות מסמיכים ליטול מהם דגימות למאגר הדנ"א.

די-אן-איי (DNA) היא מולקולת ענק של חומצת גרעין, המאחסנת את כל המידע של כל החלבונים בתא ומכילה את המידע לתכונות התורשתיות של כל יצור חי. הרכב הדנ"א ייחודי לכל אדם.

האסירים שמהם ילקחו דגימות הדנ"א הם כאלה שהורשעו בעבירות רכוש, פשע חמור ועבירות מין.

כהכנה לפעילות, תודרכו האסירים לגבי הוראות החוק, זכויותיהם וחובותיהם וכן חולקו להם מנשרים המסבירים את נוהל הדגימה. המנשרים הופצו בחמש שפות: עברית, ערבית, אנגלית, אמהרית ורוסית.

בשירות בתי הסוהר כיום מוחזקים כ-24,000 אסירים. במהלך הפעילות הנוכחית ינטלו דגימות מכ-6,000 אסירים, שהוהים ב-32 בתי סוהר ברחבי הארץ.

טקס מצטייני שב"ס בבית הנשיא

13 סוהרות וסוהרים, מצטייני שירות בתי הסוהר לשנת 2008, זכו לקבל תעודות הצטיינות מנשיא המדינה בטקס המצטיינים השנתי שנערך במשכן הנשיא בירושלים, ב-7 ביולי. טקס הענקת תעודות ההצטיינות הוא נרבך נוסף באירועי ששים שנה למדינת ישראל המצוינים בשב"ס.

בטקס נכחו נשיא המדינה, שמעון פרס, השר לבטחון הפנים אבי דיכטר, מנכ"ל המשרד לבטחון הפנים, דני ברינקר, נציב שב"ס רב-גונדר בני קניאק, אנשי סגל הפיקוד הבכיר בשב"ס, קצינים וסוהרים מצטיינים ובני משפחותיהם.

נשיא המדינה ציין בדבריו כי הטקס הוא הזדמנות להעלות על נס את אחד השירותים הלאומיים החיוניים, ועם זאת כמעט האלמוניים ביותר במדינת ישראל, שירות בתי הסוהר. "ארגון הכליאה הלאומי איננו רק מסגרת להחזקת אסירים ועבריינים מורשעים מאחורי סורג ובריח, אלא זו מערכת משולשת של אכיפת החוק, שיקום חברתי וחינוכי ושמירה על בטחון המדינה. הטיפול באוכלוסייה כה מורכבת, השמירה עליה, השליטה בה, הדאגה לצרכיה, איתור ומניעת התפרצויות זעם ותסכול בין כותלי הכלא ואף נסיונות בריחה החוצה - זוהי מקצועיות שלמה שאנשי שב"ס אמונים עליה", אמר הנשיא בנאומו.

בסיום דבריו, בירך הנשיא את המצטיינים ושלה ברכה ותודה למשפחותיהם, המעניקות להם גיבוי ותמיכה באהבה ובגאווה רבה.

הטמעת תודעת שירות

שירות בתי הסוהר הוא גוף ציבורי המספק שירות למגוון אזרחים - פנים אל פנים, דרך הטלפון ובאתר האינטרנט של הארגון. אופן מתן השירות משפיע באופן ישיר על דימויו ותדמיתו של שב"ס בעיני הציבור. בעידן בו השירות הוא נושא מרכזי בו מתמקדים ארגונים פרטיים וציבוריים, יש חשיבות להעלאת הנושא על סדר היום הארגוני. מתן שירות הינו תוצר של ערך השמירה על כבוד האדם, ומשום כך חייב להיות חלק בלתי נפרד מתפיסת תפקיד הסוהר.

לצורך הטמעת התפיסה השירותית, בוצע סקר מקדים בקרב "לקוחות" שב"ס (המבקרים לסוגיהם) לבחינת שביעות הרצון מרמת השירות, ותוצאותיו

הוצגו למפקדי בתי הסוהר השונים. בהמשך, גובשה תכנית הדרכה המשלבת בין היעוד הבטחוני של שב"ס לבין הגישה הדוגלת במתן שירות לאזרח.

תכנית ההדרכה פועלת במספר מישורים:

- העלאת הנושא על סדר היום של פיקוד שב"ס.

- הגברת המודעות והקניית מושגי יסוד במתן שירות לכלל הסגל בבתי הסוהר ולחניכי הקורסים ב'ניר'.

- הקניית מיומנות ממוקדת-שירות לסגל הנמצא בחזית הקשר עם האזרח (קציני אסירים, סוהרים במכלולי הכניסה לבתי הסוהר ובמסופי המבקרים).

בתום תכנית ההדרכה תיערך בדיקת מצב בכל יחידות שב"ס ויתבצע סקר שביעות רצון נוסף, לבחינת השיפור ברמת השירות. יחידות שבהן יתעורר צורך בולט בחיזוק תודעת מתן שירות - יקבלו הכוונה פרטנית וממוקדת.

לשמור על הכדור שלנו

איכות הסביבה היא תוצר של יחסי גומלין בין האדם לסביבתו. פרויקט ארצי, אותו מוביל נציב שירות בתי הסוהר, רב-גונדר בני קניאק, פועל להעלאת המודעות והגברת המעורבות בקרב האסירים לנושא איכות הסביבה, הן בחינוך והן בשאר תחומי החיים והעשייה בבתי הסוהר.

במחוז דרום הפעילות בנושא מגוונת, ונוגעת בקשת רחבה של תחומים: מיחזור, שמירת הטבע, כדור הארץ, מניעת זיהום, אי עישון במקומות ציבוריים וכדומה. במסגרת הפעילות, הוצבה בכניסה לכלא 'אשל' במשך שלושה שבועות תערוכה בנושא המיחזור, אותה הכינו אסירים מבתי הסוהר השונים במחוז דרום בחוג אמנות. להנאת המבקרים, הוצגו פסלים עשויים מחומרים ממוחזרים, כמו פסולת נייר, עץ וכד'. כמו כן הופקה ערכה מיוחדת של קלפים, המציגה את הפרויקט באופן מקורי ומעניין.

קורס כיבוי שריפות

34 קציני תמיכה לוגיסטית מכל מתקני הכליאה של שב"ס סיימו קורס כבאות בן שבועיים, שנערך בבית הספר הארצי לכבאות והצלה בראשון לציון. הקורס כלל שיעורים עיוניים ומעשיים על מהות האש, הכרת אמצעי חילוץ ונשימה, סדנת הדרכה ומגוון תרגילי כיבוי המותאמים למבנה המיוחד של בתי סוהר.

בטקס הסיום של הקורס העניקו לבוגרים נציב כבאות והצלה, רב-טפסר שמעון רומח, ונציב שירות בתי הסוהר, רב-גונדר בני קניאק, תעודת הסמכה של כבאי מפעלי.

בדבריו בטקס הדגיש נציב שב"ס את הקושי הרב הכרוך בפעילות הסוהרים

בעת מצבים קיצוניים כמו שריפה בתא או באגף, ואת מורכבות הטיפול הראשוני באירוע עד להגעת גורמי כיבוי והצלה מקצועיים.

עם סיום הקורס ישמשו בוגריו כאחראים על כיבוי אש במתקני הכליאה שם הם מוצבים, ויכשירו סוהרים נוספים לשמש ככיתות כוננות לכיבוי שריפות.

בבית הספר לכבאות נערך גם כנס מקצועי למפקדי מתקני הכליאה, במהלכו למדו על מערך הכבאות בישראל ועל מניעת דליקות במתקני כליאה.

הגביע בכדורסל נשים הוא שלנו

קבוצת כדורסל נשים של שב"ס הוקמה רק לפני שנתיים וכוללת 14 שחקניות ומאמן, על טוהרת הארגון כמוכן. בשנה הראשונה זכתה הקבוצה במקום השלישי והמכובד במשחקי הגמר, והשנה הגדילה לעשות והביאה לנו כבוד גדול בזכייה במקום הראשון! הקבוצה שיחקה בשלב חצי הגמר נגד קבוצת בזק תל אביב ובשלב הגמר נגד קבוצת גני תקווה. בטקס הגיע ורב-משתתפים שנערך ב-20 ביולי, קיבלו השחקניות המוכשרות את הגביע הנכסף. בספטמבר משתתפת קבוצת הכדורסל בספורטיאדה באילת. אנו מאחלים לה הצלחה רבה ומקווים לגביע נוסף.

נציבות קבילות שוטרים וסוהרים

מוסד נציבות הקבילות הוקם בישראל בשנת 1980, על פי מודל נציב קבילות חיילים בצה"ל. בראש המוסד עומד 'אומבורדסמן' (נציב תלונות הציבור) מיוחד לשוטרים וסוהרים, הפועל על פי חוק פקודת המשטרה ופקודת בתי הסוהר. נציב הקבילות אינו כפוף למרות מפכ"ל המשטרה או נציב שב"ס, כדי לשמור על עצמאותו.

בין תפקידי: קביעת עמדה בכל קבילה, מתן הודעה מנומקת בכתב על תוצאות הבררור לכל קובל ונקבל, גיבוש דרכים ומתן המלצות להבאת עניין כל קבילה צודקת על תיקונו ולמניעת הישנות עוולות במערכת. נציבות קבילות שוטרים

וסוהרים הינה גוף המאפשר להם לפנות באופן ישיר לגורם מערכתי בלתי תלוי, בכדי להגיש קבילה בכל טענה כנגד המערכת במקרים של קיפוח, אי צדק או עוולה בשירות. מוסד הנציבות מגיש מדי שנה לשר לבטחון הפנים ולוועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת דין וחשבון שנתי על פעילויותיו, וכן מפרסם ידיעות על הנעשה בנציבות, "קבל עם", שמטרתו לשתף את הפיקוד ואת ציבור השוטרים והסוהרים בנעשה בנציבות.

גידול בייצור הטקסטיל בתעשיות שב"ס

למרות הירידה בייצור טקסטיל בישראל, הזמנות העבודה במפעלי הטקסטיל של תעשיות שירות בתי הסוהר רק הולכות ומתרבות. במפעל הטקסטיל בכלא 'דקל' מייצרים בכל יום כ-1,100 יחידות כלי מיטה, סך הכל 24,000 יחידות בחודש. עיקר הייצור מיועד לאירופה ולארצות הברית. במפעל

הטקסטיל בכלא 'צלמון' תופרים כ-40,000 מגבות שונות בחודש לשוק המקומי - בתי מלון ובתי חולים.

במפעל הטקסטיל בכלא 'איילון' תופרים כ-60,000 מפיות שולחן ו-7,000 מפות שולחן בחודש עבור בתי מלון, אולמות אירועים וחנייות בוטיק.

מנתוני התאחדות התעשיינים ברבעון הראשון של השנה עולה, כי כ-230 עובדים פוטרו מענף הטקסטיל, קליטת עובדים בתחום נעצרה, הופסקו עבודות משמרת שנייה ושלישית והמפעלים החלו לנקוט צעדי חסכון וייעול. כמו

כן, ההשקעות בתחום נעצרו והופסקו, וכל זאת בשל התחרות של יבוא טקסטיל ממזרח אסיה. מול נתונים מדאיגים אלה, בתעשיות שב"ס דווקא חל גידול בהיקף המועסקים ובהיקפי העסקאות בענף. מספר העובדים בתעשיות שב"ס עומד על כ-300 אסירים תופרים. הנתון החיובי הזה תורם להמשך קיומה של תעשיית הטקסטיל בארץ ועוצר את זליגת העבודות לסין, ה'שטחים', ירדן ומצרים.

שב"ס מרהט את לשכת הנשיא

במהלך יוני 2008 הגיעה למפעל העץ בכלא 'שיטה' הזמנה מלשכת הנשיא בירושלים, לייצור דלפק ומערכת ארונות עבור הלשכה. במשך כחודש ימים עמלו כשישה אסירים, מהעובדים הטובים ביותר, על ביצוע העבודה, תוך

הקפדה מיוחדת על איכות המוצרים. התוצאה היתה לשביעות רצון לשכת בית הנשיא. בימים אלה נערך ניסיון להרחיב את שיתוף הפעולה בין לשכת הנשיא למערך התעסוקה בשב"ס, לייצור ואספקת טובין נוספים.

סוהרים באקדמיה

שירות בתי הסוהר דוגל בעידוד מפקדים לרכוש השכלה אקדמית, כחלק מתפיסת דמות הקצין. בהתאם להנחיית הנציב, רב-גונדר בני קניאק, אותרו קצינים שאינם אקדמאים, במטרה לעודדם להתחיל או להמשיך לימודי תואר ראשון בקרימינולוגיה ואכיפת החוק. בעקבות המיונים, נבחרו 26 קצינים שענו על קריטריונים כמו: דרגה, ותק בשירות, חוות דעת וכדומה. קצינים אלה יקבלו הטבות בשכר הלימוד ובחישוב שעות היעדרות במהלך שלוש השנים הנחוצות להם להשלמת תואר ראשון.

הלימודים יתקיימו במכללת ספיר, בדרום הארץ, ובמכללת צפת, בצפונה. שתי המכללות מוכרות על ידי המועצה להשכלה גבוהה. מכללת צפת הינה שלוחה של אוניברסיטת בר אילן ומכללת ספיר מעניקה השנה מלגה ממשלתית בגובה 50% משכר הלימוד לסטודנטים. אנו מאחלים הצלחה רבה לסטודנטים החדשים!

בגרות בכלבנות

בכפר הנוער "מנוף" שלייד עכו זוכים בני נוער שנפלטו ממסגרות חינוכיות להזדמנות מיוחדת במינה - קורס בכלבנות. בפרויקט, המשותף למשרד לבטחון הפנים, המשטרה ושב"ס, יכולים בני הנוער המתגוררים בפנימייה ללמוד "בגרות בכלבנות". הפרויקט שהחל לפני כשנתיים מנציח את זכרו של לוחם משמר הגבול, כלבן אוריאל בן מימון, שנהרג ב-2002 בהיתקלות בעזה.

הכלבים המיועדים לפרויקט נרכשים בחו"ל, לאחר שעברו שורת מבחנים. הרבעתם נעשית בארץ והגורים שהומלטו שוהים במהלך חודשי חייהם הראשונים עם אימותיהם ועם הנערים. כל נער מאמץ כלב משלו, לאחר בדיקת ההתאמה בין סוג הכלב לאופי הנער. כשהגורים מגיעים לגיל חודשיים, הם מתחילים בתכנית אימונים מסודרת ועוברים שורת מבחנים הנמשכת כשנה. מי שנכשל - אינו ממשיך הלאה. האימונים מתקיימים במתקני הכפר ובערים הגדולות, על מנת לתרגל תרחישים מציאותיים ככל האפשר, בפיקוח מומחים בכלבנות. עד כה נולדו וגודלו 25 כלבים בכפר והם הועברו לעבודה במשטרה ושב"ס - בו הם משמשים ככלבי סיור.

טיול בטבע לאסירים

ב-2 בספטמבר יצאו אסירי אגף השיקום בכלא 'השרון' לסיור בצפון הארץ, בשמורת נחל כזיב ופארק גורן, בהדרכתה של מדריכה מוסמכת מטעם החברה להגנת הטבע שעובדת כיום כעובדת סוציאלית בכלא, רס"ד מאיה ברזן. במהלך הטיול הודגשו תכנים ייחודיים הקשורים לשיקום של האסירים, כמו שיקום היחמורים בשמורת הטבע נחל כזיב כהקבלה לתהליך השיקום של האסירים. כן הועלו נושאים כמו החיבור בין אדם לטבע, הישרדות האדם לעומת הישרדות בעלי חיים וצמחים בטבע ועוד. הטיול זכה לתגובות נלהבות מצד האסירים וסגל הכלא.

אופק נגד אלימות

בכלא 'אופק' פועל מזה שמונה שנים פרויקט תיאטרון, ובכל שנה מציגה קבוצת התיאטרון הפקה המתארת את חיי האסירים הנערים. השנה, לרגל 60 שנות עצמאות, הוקרשה ההצגה "דלתות מסתובבות" (כתיבה ובימוי קרן כהן) לנושא אלימות בני נוער, חלומות שהתנפצו, לקיחת אחריות והסתגלות נוער עולה. ההצגה הועלתה בפני קהלים שונים ואף זכתה במקום הראשון בפסטיבל הצגות לנוער בבת-ים, במרס 2008. בעקבות ההצלחה הרבה לה זכתה ההצגה, הוחלט להמשיך להעביר את המסרים החשובים שהועלו בה בפרויקט הנקרא "שלהבת" - 'אופק' נגד אלימות. הפרויקט כולל סדרת מפגשים בין נציגי הנערים האסירים לתלמידי בתי ספר תיכוניים, בהם מוקרנת ההצגה המצולמת, ולאחריה נערכת שיחה המלבנת את נושא האלימות, מחירה וקורבנותיה. עד כה התקיימו מפגשי ניסיון בתיכון "הדסה נעורים" ותיכון "אילת" - שתלמידיו הגיעו לכלא. השיחה בין נערי הכלא לנערי התיכון העלתה שאלות חשובות, כמו: גבולות החברות, הרצון להיות "גבר" בחבר'ה אל מול הבדידות בכלא, וחשיבותה של מסגרת לימודים יומיומית.

ההדרכה עולה כיתה

בעקבות החלטת הנציב להעלות על סדר היום בארגון את נושא ההדרכה, הוחלט בבית הספר 'ניר' לבנות לראשונה קורס מקצועי לכל סגל המדריכים אשר יתגבר את הנושאים המקצועיים עמם מתמודדים מדריכי בית הספר במהלך פיקודם על קורסים שונים. בשנים האחרונות היה נהוג לעבור הכשרה והשתלמויות במהלך מילוי תפקיד או פיקוד על קורסים. בעקבות החלטת החדשה, שיישומה החל באפריל 2008, סיום קורס המדריכים מהווה תנאי קבלה בסיסי ראשון ומעניק הכשרה נרחבת לכל מועמד חדש להדרכה בבית הספר. עד כה התקיימו שני מחזורים של קורס המדריכים, בהנחיית מיטב אנשי מקצוע - מארגונים מקבילים במשרתת ישראל ומהשוק האזרחי. תהליך הכשרה זה מהווה שלב ראשון בבניית מערך מקצועי וקליטת הסגל המובחר בשב"ס לשורות בית הספר, מתוך מחשבה כי כל מפקד קורס מכשיר ומשפיע לטווח הרחוק על עבודתם של מאות סוהרים וקצינים.

ניר עושה מבחן שטח

כחלק מהתפיסה המוטמעת בבית הספר 'ניר' ובמסגרת חיזוק יחסי הגומלין עם גורמים מהשטח, הוחלט לשלב אנשי מקצוע נבחרים מהיחידות השונות בשב"ס בהדרכת פקודיהם והסמכתם. לשם כך נבנו מבחני הסמכה לצוערי קורס הקצינים הייעודי, אשר נערכו בבתי הסוהר השונים. המבחנים היוו מעין 'טסט' בו אמורים הצוערים להביא לידי ביטוי את כישוריהם האישיים והמיזמוניות שרכשו במהלך חודשי הקורס, במצבים מורכבים של שגרה וחירום בחטיבות מפקד משמרת ומנהל אגף. המבחן של כל צוער נמשך כשעתיים והבחונים היו קציני אג"מ ומנהלי אגפים לצד פיקוד הקורס. בתום פרק המבחנים, נמצא כי השילוב הייחודי שנעשה בין השטח ובית הספר העמיק את המחויבות של כל הצדדים; המפקדים ציינו שלקחו חלק חשוב בתהליך שנמצא כנחוץ ויעיל. בימים אלה מסכם בית הספר את התהליך ומפיק לקחים לצורך הרחבתו ושיפורו.

ישראל חוגגת 60 בציורי אסירים

במסגרת אירועי ה-60 למדינה, הוכרזה תחרות ציורים בקרב האסירים הפליליים בבית הסוהר 'השרון', שהתבקשו לצייר את הנושא "ישראל חוגגת 60", כל אחד בהתאם לרשמי ליבו ולטעמו. הציורים מציגים קשת רחבה של בני עדות ודתות שונות בחברה הישראלית: ישראלים ותיקים, עולים חדשים, ערביי ארץ ישראל, תושבי השטחים, ובהם תיאורים, אירועים ומצבים שהעלה כל אסיר במחולו. יש ציורים המבטאים ביקורת, יש המבטאים תקווה, יש שמעלים געגוע לימים אחרים ויש ציורים המעוררים מחשבה. התערוכה המוגשת מוצגת במרכז החינוך בכלא. במקום מונחת קלפי, באמצעותה מוזמנים המבקרים לבחור את הציור האהוב עליהם ביותר.

חינוך תורני בשב"ס

יבגני, עולה חדש מחבר המדינות, עלה לארץ בראשית שנות התשעים. הוא נשפט על שימוש בסמים והגיע לבית הסוהר 'כרמל' לריצוי עונשו. המחסור במקומות תעסוקה גרם ליבגני לבחור במדרשה התורנית בכלא כמקום עבודתו, מה שנחשב כברירת מחל מבחינתו. חזונו החיצוני כמו גם הכיפה המדולדלת שעל ראשו, אותה הקפיד להסיר מרגע עזיבתו את כותלי המדרשה, לא הסגירו ולו במעט את המהפכה שהתחוללה בנפשו. מה רבה היתה הפתעתו של רב הכלא, כשקיבל לפתע פנייה מיבגני לסייע לו לערוך לעצמו ברית-מילה.

בזמן חופשתו הראשונה עבר יבגני את טקס ברית המילה ובחר לעצמו שם עברי, יהונתן. מי שראה אותו אחרי החופשה, הגדירו כאדם חדש עם "אור בפנים". יהונתן השתחרר מהכלא כעבור שנה. הוא חי כאדם דתי, שומר מצוות, המקפיד על קלה כחמורה. יהונתן עבר ללמוד בישיבה לצעירים דוברי רוסית בירושלים ולמד שם את מלאכת סופרות הסת"ם. הוא כותב מזוזות בכתב אומן נדיר ביופיו.

יבגני-יהונתן הוא רק אחד מאלפי האסירים שלמדו ולומדים במדרשות התורניות בשב"ס. אסירים שנשטו את דרך הפשע וחזרו לחברה כאנשים ערכיים, המקיימים אורח-חיים חיובי וישר על פי תורת ישראל.

הקמת המדרשות התורניות בשירות בתי הסוהר החלה לפני כ-23 שנים, על מנת לאפשר לאסירים שומרי מצוות לקיים אורח חיים דתי במהלך מאסרם וליצור תיקון ושיקום באמצעות תהליך תורני. המדרשות התורניות אף נתנו מענה תעסוקתי לאסירים רבים והיוו פתרון מיטבי להעסקת אסירים ביחידותיהם. עם השנים, אסירים רבים ולא דווקא שומרי מצוות מובהקים,

החלו לחבוש את ספסל הלימודים במדרשות, ששינו את אופיין מיישבתית-למדני לבעלי תכנים עממיים יותר, המתאימים ללומדים שזוהי להם היכרותם הראשונה עם עולם היהדות.

מאז כניסתו לתפקידו, קבע הרב הראשי לשב"ס, גנ"מ הרב יהודה יקותיאל ויזנר, כיעד - לטפח, למסד ולארגן את ענף החינוך התורני ברבנות ולהפוך את המדרשות התורניות למוסדות חינוך ממוסדים ומפוארים. סגן הרב הראשי לשב"ס, סג"ד שלומי כהן, מונה אחראי לנושא, כשלצידו פועל צוות היגוי ארצי בעל אוריינטציה חינוכית, העוסק בבניית התחום ובפיתוחו. כיום פועלות בשב"ס 36 מדרשות תורניות, בהן לומדים 740 אסירים על פי תכנית לימודים חודשית, הכוללת בנוסף לחומר הלימודים גם מבחנים שבועיים למדידת הישגי התלמידים. הלימודים נערכים בשני מחזורים שנתיים כאשר בסיום כל מחזור נערכת מסיבת סיום ובה חלוקת תעודות, בהשתתפות משפחות האסירים. קשה לתאר את ההתרגשות, עד כדי דמעות, של בני המשפחה הצופים ביקרם, שסוף סוף מסב כבוד ונחת למשפחתו, ובמקום הזמנות לבתי משפט ופקסי דין - מביא תעודת גמר של לימודים ערכיים ומוסריים.

סדר היום במדרשות כולל קימה מוקדמת למקום התעסוקה, תפילה משותפת וסדר לימודים תורניים הכולל נושאים בעלי מסרים ערכיים ומוסריים, כגון: שליטה בכעסים, מניעת אלימות, מלחמה בהתמכרות לתאוות השונות, שמחה של מצווה ועוד. לצד המדרשות פועלות סדנאות שונות - שזירת ציצינות, הנחת תפילין ועוד, עליהן מפקח עוזר הרב הראשי לשב"ס, רב הרב עופר אלמליח.

קורס קצינים ייעודי למען הקהילה

ב-7 בספטמבר יצאו צוערי קורס קצינים ייעודי, מחזור מ"ב מחלקה 2, ליום

של נתינה ותרומה לקהילה. הצוערים הגיעו לעיר שדרות, כדי להביע הזדהות עם תושביה החיים במציאות בטחונית קשה ולסייע בעבודות שיפוץ ותחזוקה במעון דיור מוגן לקשישים מעוטי יכולת.

הצוערים התחלקו לשלושה צוותים: צוות א' דאג לעבוד בין הדירות במעון הקשישים, לעדכן את הדיירים ולשאול איזה סיוע הם מעוניינים לקבל. צוות ב' היה אחראי לעבודת השיפוץ שכללה צביעת הדירות, המסדרונות והמרפסת הראשית וכן על הניקיון הכללי של המבנה בתום השיפוץ. צוות ג' היה אחראי לתיקוני חשמל ועבודות תחזוקה.

בסיום היום העניקו הצוערים שי צנוע לדיירים - סלסלת ממתקים לכבוד החגים עם תפוח ודבש וכרטיס ברכה אישי, לחמם ולו במעט את ליבם של הקשישים הבודדים. רעיון השי היה פרי יוזמה אישית של הצוערים ועלותו נתרמה מכספם הפרטי של הצוערים והמפקדים.

יום התרומה לקהילה היה בסימן עזרה ולזולת ונתינה אישית. הצוערים ביצעו את משימתם בצורה מעוררת כבוד וכל אחד מהם השקיע ותרם מכל הלב.

השתלמות לקציני משאבי אנוש

ב-24 בספטמבר החלה השתלמות לקציני משאבי אנוש ביחידות, הכוללת עשרה מפגשים, פעם בחודש, עד יוני 2009. תכנית ההשתלמות מבוססת על ארבעה עקרונות:

1. מגוון תחומי העיסוק של קציני משאבי אנוש מחייב ידע מקצועי ספציפי, העשרה ולימוד של מיומנויות ניהוליות.
2. שילוב נושאים מעולם התוכן המקצועי של משאבי אנוש ושכ"ס, הקשורים לתהליכים מרכזיים המתבצעים בארגון.
3. יצירת תשתית איתנה שתהווה בסיס לבניית השתלמות רב-שנתית.
4. יצירת קבוצת לימוד עמיתים שתהווה מקור כוח לפיתוח והעצמה ארגונית.

תכנית ההשתלמות גובשה על ידי מחלקת פיתוח ותכנון משאבי אנוש בשיתוף "תפנית", בית הספר למנהלים של האוניברסיטה הפתוחה ומחלקת סגל התכנית מועברת על ידי גורמי מקצוע ומומחים בתחומי פנים וחוץ בשכ"ס, באמצעות הרצאות וכלים חווייתיים. תוכני ההשתלמות כוללים בחינה אישית ושיתופית של תפיסת תפקיד, חשיפה לנעשה בתחום בארגונים שונים, העלאת דילמות ופתרונן והתמודדות עם סוגיות שירותיות תוך יישום אסטרטגיות שירות.

הרצאות בכנס נשים באוניברסיטה

בכנס ארצי שנתי לקידום הבריאות הנפשית של האישה, שנערך בחודש ספטמבר זו הפעם השלישית, באוניברסיטת בן גוריון, השתתפו לראשונה אנשי טיפול משכ"ס אשר הציגו את עבודתם המקצועית בתחום. בכנס הרצו ראש תחום טיפול ר/כ שרון ליאני ועו"ס מישל רון מכלא 'נוה תרצה' וכן ר/כ זהבה לקפיש, ראש תחום טיפול מכלא 'אוהלי קינדר'.

ההרצאה חשפה לראשונה את הטיפול בנשים מאחורי הסורגים והתמקדה בנושאי הטיפול בנשים מכורות והאימהות בכלא. טיפול בנשים הינו תחום ייחודי, הדורש חשיבה יצירתית ומערכתית לצד רגישות גדולה. במוקד העבודה הטיפולית עם נשים בכלא נמצא נושא האימהות ממרחק והקשר עם הילדים, וכן עבודה עם נשים מכורות אשר אחוז גבוה מהן היו קורבן להתעללות, עסקו בזנות וניהלו חיים בשולי החברה טרם מאסרן. ההשלכות של חייהן הקודמים הן חלק מכריע בתהליך השיקומי העובר עליהן בכלא.

סדנאות תקשורת ללוחמי נחשון

משימותיה של יחידת נחשון בכלל ומשימות הליווי והאבטחה בבתי המשפט בפרט, "מושכות" אליהן את מלוא תשומת הלב של התקשורת הישראלית והזרה. מפקדי היחידה ולוחמיה מוצאים עצמם לא אחת במרכז התעניינות התקשורתית, ובחלק מהמקרים ללא ההתייחסות הנדרשת.

בהנחיית קצינת הסברה ארצית, ר/כ ניקול אנגלנדר-אלמליח, וגורם חיצוני מקצועי מהתחום, נערכו ארבע סדנאות תקשורת לקצינים, מש"קים ולוחמים ביחידות הרגישות והחשופות ביותר לתקשורת. נושאי הסדנאות עסקו בתקשורת ובהעלאת רמת המודעות והחשיבות של התקשורת כחלק מביצוע משימות היחידה.

"לראשונה במאסר"

בבית הסוהר 'צלמון' נבנתה תכנית חינוכית-טיפולית-שיקומית לאסירים צעירים במאסר ראשון, בהם הושקעו משאבים טיפוליים מיוחדים כדי לנסות לשקםם ולהחזירם לחברה כאזרחים מתפקדים ופרודוקטיביים. הצוות שהוביל את התכנית מנה שלושה עובדים סוציאליים, קצינת חינוך, מורה לאמנות ומפקד אגף. בשעות היום שובצו משתתפי התכנית במסגרות תעסוקה וחינוך ובשעות הצהריים במסגרות חינוכיות, סדנאות וקבוצות טיפוליות. המשתתפים חויבו לכללי התנהגות ומשמעת ואף הוחתמו על תקנון, שהעונש על הפרתו היה הרחקה מהתכנית. לקראת סיום התהליך שותפו גם משפחות האסירים בתכנית והוזמנו ליום ביקור משפחות ייחודי בכלא. הביקור כלל, בין השאר, התנסות חווייתית של ציור משותף לכל משפחה אשר ביטאה את מידת שיתוף הפעולה, מערך הכוחות, התקדמות לקראת שינוי והציפיות עם שחרור האסיר בכל משפחה.

ביזור סמכויות מהמטה לשטח

תהליך הגידול המסיבי והרה-ארגון שעבר שירות בתי הסוהר בשנים האחרונות, מחייבים בחינה מחודשת של האצלת סמכויות מרמת המטה והמחוז למפקדים ביחידות, כמהלך של חיווק והעצמת בתי הסוהר, הפיקוד והסגל הפועל בתחומם. עקב כך, הוחלט להעביר מספר תחומים, סמכויות ותקציבים בתחומים משקיים (לוגיסטיקה ובינוי) מן המטה לאחריות המחוזות והיחידות. הניסיון המצטבר הוכיח כי ביזור סמכויות מהווה כלי ניהולי היוצר תמריץ חיובי להתייעלות בתהליכי עבודה ולחיסכון תקציבי. ברשות ראש אגף המטה, גונדר אבי ועקנין, מוגו צוותים מהתחומים הבאים: ביטחון, טכנולוגיה, ניהול אסירים, משאבי אנוש, לוגיסטיקה, בינוי ורכישות, במטרה לבחון מרכיבים בעבודת המטה אותם ניתן לחלוק/להעביר ליחידות השטח. הצוותים כוללים בעלי תפקידים מהמטה, המחוזות והיחידות בשטח. ביזור הסמכויות יאפשר התייעלות, שימוש מיטבי במשאבים וחיסכון, מבלי לפגוע במערכות הקיימות, בתנאי מחיית האסירים ובתנאי השירות לסגל.

פגע בול

במסגרת חוג מחשבים בבית הסוהר 'דימונים', למדו האסירים בחוג כיצד להפעיל ולהשתמש בתוכנה לעיצוב גרפי. פרויקט הסיום של החוג היה עיצוב בול לציון 60 שנה למדינת ישראל, עבור מרכז החינוך בבית הסוהר. הבולים שעיצבו האסירים הוצגו במרכז החינוך ובבחירה דמוקרטית וחשאית נבחר הבול שמייצג בצורה המוצלחת ביותר את העשייה החינוכית בכלא. הבול הנבחר נשלח לרשות הדואר והופק כבול לשימוש פנימי של בית הסוהר.

